

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej **KOMUNIKAT PRASOWY nr 130/17**

Luksemburg, 5 grudnia 2017 r.

Wyrok w sprawie C-42/17
M.A.S. i M.B.

Obowiązek ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej należy pogodzić z poszanowaniem zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar

W związku z tym w postępowaniach karnych, których przedmiot stanowią poważne oszustwa w dziedzinie VAT, sądy włoskie nie są zobowiązane do niestosowania krajowych uregulowań dotyczących przedawnienia (na podstawie wyroku Taricco), jeżeli napotyka to przeszkodę w postaci wspomnianej zasady

Corte suprema di cassazione (najwyższy sąd kasacyjny, Włochy) i Corte d'appello di Milano (sąd apelacyjny w Mediolanie, Włochy) mają rozstrzygnąć sprawy karne toczące się przeciwko, odpowiednio, M.B. i M.A.S., oskarżonym o poważne oszustwa w dziedzinie VAT¹, którzy mogą pozostać bezkarni, gdyby zastosowano uregulowania włoskiego kodeksu karnego dotyczące przedawnienia. Postępowania w tych sprawach mogłyby natomiast doprowadzić do skazania, gdyby przewidziany owymi uregulowaniami termin przedawnienia pozostał niezastosowany na podstawie zasad ustanowionych przez Trybunał Sprawiedliwości w wyroku w sprawie Taricco², który został wydany po popełnieniu owych przestępstw. W wyroku tym Trybunał dokonał wykładni art. 325 TFUE, zgodnie z którym Unia Europejska i państwa członkowskie obowiązane są zwalczać nadużycia finansowe i wszelkie inne nielegalne działania naruszające interesy finansowe Unii oraz zapewniać skuteczną ochronę tych interesów.

W szczególności w wyroku w sprawie Taricco Trybunał orzekł, że ustawa włoska dotycząca przedawnienia przestępstw w dziedzinie VAT może naruszać art. 325 TFUE w sytuacji, gdy uniemożliwia ona nałożenie skutecznych i odstraszających sankcji w znacznej liczbie przypadków poważnych oszustw naruszających interesy finansowe Unii lub przewiduje dłuższe terminy przedawnienia w przypadku oszustw naruszających krajowe interesy finansowe niż w przypadku oszustw naruszających interesy finansowe Unii. Trybunał orzekł również, że do sądów krajowych należy nadanie pełnej skuteczności art. 325 TFUE, poprzez powstrzymanie się w razie potrzeby od stosowania uregulowań dotyczących przedawnienia.

Najwyższy sąd kasacyjny i sąd apelacyjny w Mediolanie uznały jednak, że zasady wynikające z wyroku w sprawie Taricco mogą prowadzić do naruszenia ustanowionej we włoskiej konstytucji zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar. W konsekwencji zwróciły się one do Corte costituzionale (trybunału konstytucyjnego, Włochy).

Trybunał konstytucyjny wyraził wątpliwości co do zgodności rozwiązania wynikającego z wyroku w sprawie Taricco z nadrzędnymi zasadami włoskiego porządku konstytucyjnego i z poszanowaniem niezbywalnych praw człowieka. W szczególności, zdaniem tego sądu, owo rozwiązanie może naruszać zasadę ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, która wymaga zwłaszcza, aby przepisy karne były ściśle określone i nie miały mocy wstecznej. Zwrócił się on więc do Trybunału Sprawiedliwości o wyjaśnienie, jakie znaczenie należy nadać art. 325 TFUE w świetle wyroku w sprawie Taricco.

¹ Ze względu na to, że budżet Unii jest w szczególności finansowany z VAT, istnieje bezpośredni związek pomiędzy oszustwami w dziedzinie VAT a interesami finansowymi Unii.

² Wyrok z dnia 8 września 2015 r. w sprawie [C-105/14](#), Ivo Taricco i in. (zob. [komunikat prasowy nr 95/15](#)).

W dzisiejszym wyroku, wydanym w trybie przyspieszonym³, Trybunał stwierdził, że art. 325 TFUE nakłada na państwa członkowskie obowiązki osiągnięcia określonego rezultatu, które nie są związane z żadnym warunkiem dotyczącym ich wykonywania. Do sądów krajowych należy zatem zagwarantowanie pełnej skuteczności obowiązków wynikających z art. 325 TFUE, w szczególności poprzez zastosowanie zasad ustanowionych w wyroku w sprawie Taricco. Trybunał zauważył ponadto, że w pierwszej kolejności do ustawodawcy krajowego należy ustanowienie uregulowań dotyczących przedawnienia umożliwiających spełnienie obowiązków wynikających z art. 325 TFUE.

Trybunał stwierdził jednak, że według trybunału konstytucyjnego na podstawie prawa włoskiego przedawnienie ma charakter materialny, a zatem wchodzi w zakres stosowania zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar. W tym kontekście przywołał on, z jednej strony, wymogi dotyczące przewidywalności, precyzji i niedziałania wstecz ustawy karnej wynikające z zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, ustanowionej w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej oraz w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, **a z drugiej strony fakt, iż zasada ta ma istotne znaczenie zarówno w państwach członkowskich, jak i w porządku prawnym Unii. W konsekwencji obowiązek zapewnienia skutecznego poboru środków własnych Unii wynikający z art. 325 TFUE nie może stać na przeszkodzie zasadzie ustawowej określoności czynów zabronionych i kar.**

Trybunał doszedł zatem do wniosku, że jeżeli **sąd krajowy** w postępowaniach dotyczących osób oskarżonych o popełnienie przestępstw w dziedzinie VAT **uzna, iż obowiązek zastosowania zasad ustanowionych w tym wyroku napotyka przeszkodę w postaci zasady ustawowej określoności czynów zabronionych i kar, nie będzie zobowiązany do zastosowania się do tego obowiązku**, nawet jeśli jego dochowanie umożliwiłoby usunięcie sytuacji w porządku krajowym, która jest niezgodna z prawem Unii.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106

³ Tryb przyspieszony jest przewidziany w art. 23a statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz w art. 105 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem.